

# Alaukstā tagad zivju netrūkst

**V**ECPIEBALGAS NOVADA dome laikā no 2014. līdz 2018. gadam regulāri izmantoja iespēju piesaistīt Zivju fonda līdzekļus. Papildināti zivju krājumi Ineša, Alauksta, Juvera un Taurenas ezerā, ielaižot līdaku un zandartu mazuļus. Tam izlietota lielākā daļa no Zivju fonda piesaistītā finansējuma, gandrīz 56 tūkstoši eiro.

Minētajā laikā ar šo jautājumu aktīvi strādāja bijušais novada pašvaldības izpilddirektors Hugo Duksis. Sarunā ar "Druvu" viņš ar gandarījumu secina, ka ieguldītais darbs devis pozitīvus rezultātus un makšķernieku atzinīgais vērtējums tam esot labākais apliecinājums: "Atceros, kad sāku strādāt pašvaldībā, Alauksta ezers bija pavisam tukšs, jo bija cilvēki, kuri ar tīkliem zivis vienkārši smēla ārā, par krājumu atjaunošanu īpaši nedomājot. Redzot situāciju, pašvaldība ezera apsaimniekošanu ņēma savā pārziņā, sākām regulāru zivju krājumu atjaunošanas programmu. Katru gadu ielaižām pa 20 tūkstošiem līdaciņu, apmēram tikpat zandartu, izvei-

dojām brīvprātīgo zivju inspektoru komandu, un tas viss devis labus rezultātus. Ezeros ir kārtība, ir zivis, makšķernieki brauc un saka, ka tagad Alaukstā ir viens no zivju bagātākajiem ezeriem. Ineša ezeram izdevās izvairīties no tādas iztukšošanas, jo tur nebija atļauta tīklu zveja, tur zivis vienmēr bijušas."

Savulaik tika virzīts jautājums par licencēto zveju Alaukstā, taču ideja netika realizēta. H. Duksis stāsta, ka pārrunās ar cilvēkiem, kuriem ir pieredze licencētās zvejas ieviešanā ezeros, secināts, ka Alaukstā no šīs kārtības ieguvuma nebūs: "Cenšoties gūt kādu mistisku peļņu, visdrīzāk tiks panākts pretējais, proti, makšķernieki negribēs brauk, un ieguldītais nedos rezultātu. Tāpēc arī nolēmām šo ieceri likt malā," stāsta H. Duksis.

Tam piekrīt arī tagadējais novada domes priekšsēdētājs Indriķis Putniņš: "Nedomāju, ka vajadzētu uzlikt vēl kaut kādu papildu maksājumu. Esam ieinteresēti, lai iespējami daudzi brauc uz mūsu ezeriem makšķerēt, protams, ievērojot likuma prasības. Ja liktu pirkēt licenci, tas tikai atbaidītu

makšķerniekus, tāpēc nedomāju, ka šis jautājums pašvaldībā tiks aktualizēts."

Viņš novērtē iepriekšējos gados paveikto zivju resursu krājumu atjaunošanā, jo arī atceras laikus, kad Alaukstā bija zivīm ļoti nabadzīgs. Šogad gan neviens projekts netiek realizēts, paņemta pauze, bet uzmanība ezeriem tiek pievērsta, jo tā ir liela novada bagātība.

Kā zināms, katra bagātība jāsarģā, jo nekad nav trūcis to, kuri pie loma vēlas tikt nelikumīgā veidā. Novadā aktīvi darbojas brīvprātīgie inspektori, kuri tur rūpi, lai katram makšķerniekam būtu makšķernieka kartes, lai kāds neliktu nelegālus tīklus, naktsšņores. Ineša ezeru uzrauga Andris Praulītis, viens no Alauksta uzraugiem ir H. Duksis, kuram īpaši svarīgi nosargāt to, ko pats sarūpējis. Viņš norāda, ka situācija ir laba, šogad neesot saņēmis nevienu ziņu, ka pamanītas nelikumības, arī reidos pārkāpumi nav fiksēti: "Mūsu ezeros situācija makšķerniekiem labvēlīga, ceru, ka pašvaldība turpinās piesaistīt Zivju fonda finansējumu zivju krājumu papildināšanai." □

## UZZIŅAI

### Par pašvaldībām

Mūspuses novadi var lepoties ar ezeru un upju bagātību. Tā ir iespēja attīstīt arī tūrismu, ne tikai laisku atpūtu pie ūdeņiem. Iecienīts atpūtas veids ir makšķerēšana. Jo ūdeņi zivīm bagātāki, jo vairāk makšķernieku, jo lielāks piensums vietējai ekonomikai. Makšķernieki apmeklē vietējos veikalus, kafetīnīcas, iespējams, izmanto naktsmītnes, citus pakalpojumus. Tāpēc pašvaldības rūpējas par zivju krājumu papildināšanu publiskajos ezeros, piesaistot Zivju fonda finansējumu.

"Druva" aprēķināja, ka pēdējos piecos gados (2014. -

2018.) piecos mūsu puses novados no Zivju fonda piesaistīti gandrīz 135 tūkstoši eiro.

Lielākā daļa finansējuma izmantota, lai papildinātu zivju krājumus, iegādāts arī ekipējums, tehnika kontroles nodrošināšanai, izstrādāti zivsaimniecības ekspluatācijas noteikumi.

Vismazāk, viens projekts, realizēts Raunas novadā, ar piesaistītajiem līdzekļiem zivju resursu aizsardzības pasākumu veikšanai iegādāta laiva, laivas motors un piekabe laivas pārvadāšanai, kopējā summa 2 473,91 eiro.

Visvairāk līdzekļu, vairāk nekā 70 tūkstošus eiro, piesaistījusi Vecpiebalgas novada dome, Pārgaujas novadā - vairāk nekā 33 tūkstošus, Līgatnes novadā - vairāk nekā 24 tūkstošus, Cēsu novadā - vairāk nekā trīs tūkstošus.

# Lašveidīgo skaits palielinās

**LĪGATNES NOVADA** aktivitātes zivju resursu pavairošanā un aizsardzībā cieši saistītas ar Gaujas ilgtspējīgas attīstības biedrības darbībām. Pirmkārt, tāpēc, ka novadam cauri tek Gauja, lašveidīgās zivis uz nārstu nāk arī Līgatnes upē, otrkārt, novada domes priekšsēdētājs Ainārs Šteins ir arī biedrības vadītājs.

Izmantojot Zivju fonda finansējumu, novadā papildināti zivju krājumi Ratnieku ezerā, Līgatnes upē. Iegādāta laiva, ko galvenokārt izmanto Gaujas apsekošanai, arī par fonda finansējumu nopirkta kvadracikls rudens lieguma laikā, lai piekļūtu vietām, kur ar mašīnu piebraukt nevar.

Jau rakstīts, ka Gaujas ilgtspējīgas attīstības biedrības mērķis ir ieviest Gaujā licencēto lašu un taimiņu makšķerēšanu, kā arī rūpēties, lai lašveidīgo zivju skaits arvien pieaugtu. A. Šteins stāsta, ka viņi jau esot tuvu galapunktam: "Noslēgumam tuvojas darbs pie licencētās makšķerēšanas nolikuma. Process ilgst jau divus gadus, bet tas ir ilgš un smagnējs, jo visas darbības jāaskaņo ne tikai ar 14 pašvaldībām, kuru teritorijā plānota licencētā makšķerēšana, bet arī ar daudzām valsts institūcijām. Katram gribas kaut ko palabot, tāpēc paiet laiks, līdz izdodas visu saskaņot. Ļoti ceru, ka galīgā versijā šajās dienās nonāks Zemkopības ministrijā, tad to sniegsim oficiālai saskaņošanai. Ja process būs bez aizķeršanās, novembrī pašvaldības varētu pieņemt saistošos noteikumus, iespējams, jau no 1. janvāra Gaujā un Braslā legāli varētu sākt makšķerēt lašus un taimiņus."

1. oktobrī sākas rudens liegums,

lašveidīgo saudzēšanas laiks, un biedrība nārsta sargāšanai gatavojas pievērst lielu vērību. Zivis Gaujā jau ienākušas, tāpēc kopīgs uzdevums nodrošināt tām iespēju nārstot. Notikusi novadu, pilsētu pašvaldību policiju priekšnieku tikšanās, lai kopā ar dabas aizsardzības inspektoriem vienotos, kā koordinēs darbību.

"Patīkami, ka pašvaldības izteikušas vēlmi atbalstīt nārsta sargāšanu. Centīsimies maksimāli plaši informēt sabiedrību, ka šajā laikā aizliegts makšķerēt lašveidīgās zivis, lai cilvēki ziņotu par pamanītajiem pārkāpumiem," saka A. Šteins.

Tiek domāts arī par lašveidīgo zivju krājumu papildināšanu. Ar Zivju fonda atbalstu realizēti divi projekti "Agri uz nārstu migrējošo Atlantijas lašu vaislas materiāla ievākšana un izturēšana". Gaujas lejtecē nozvejoti lašu vaislinieki, ikru ieguvei un mākslīgai ataudzēšanai zivju audzētavā "Kārļi", lai pēc tam tos ielaistu Gaujā.

A. Šteins stāsta, ka arī šogad būs vaislinieku zvejošana, tā notiks visā Gaujas garumā: "Jo augstāk zivi noķer, jo labāk, jo lašiem un taimiņiem ir tendence atgriezties nārstošanas vietās. Pēdējos trīs četros gados mazuļi un smolti izlaisti pašā Gaujas augštecē pie Virešiem, konstatēts, ka lašveidīgās zivis arvien vairāk atgriežas līdz pašai augšai. Ja agrāk zivis pārsvarā noķēra un ielaista lejtecē, augstāk par Valmieru tās gāja reti, tagad tas mainījies. Tā ir labā ziņa, ka migrācija notiek plašākā areālā."

Uz jautājumu, vai lašveidīgo zivju Gaujā ir vairāk, esot grūti atbildēt. "Sobrīd lēšam, ka Gaujā lašveidīgās zivis ir 28 - 30 procenti no potenciāla, kāds upē varētu būt. Mūsu uzdevums panākt 75 procentus. Ir, ko darīt, tas ir komplekss darbs, kas prasa zināmu laiku, bet, kopīgi strādājot, var paveikt daudz," pārliecināts A. Šteins. □



# Papildināt un sargāt

**PĀRGAUJAS NOVADĀ**, piesaistot Zivju fonda līdzekļus, papildināti zivju krājumi daudzdos novada ezeros: Ķiržu, Ungura, Sāruma, Auciema un Raiskuma. Braslas upē ielaisti alatu kāpuri. Zivju krājumu pavairošanai no fonda piesaistīti gandrīz 20 tūkstoši eiro, zivju resursu aizsardzībai piesaistīti vairāk nekā deviņi tūkstoši, par to iegādāts drons, laiva un laivas motors, nakts redzamības binoklis, meža kameras, kas īpaši noder rudens lieguma laikā, kad maluzvejnieki cenšas nelikumīgi iegūt lašveidīgās zivis.

Pārgaujas novada vides aizsardzības inspektors Agris Ķesa norāda, ka šajos projektos ar līdzfinansējumu piedalās arī pašvaldība, tas dodot lielāku garantiju, ka iesniegtais projekts saņems Zivju fonda atbalstu. Viņš stāsta, ka paveiktais zivju krājumu papildināšanā ir jūtams, minētajos ezeros zivju kļūst vairāk: "Ir arī

ezeri, kur krājumi nav tik lieli, kā, piemēram, Sāruma ezerā, jo tur atļauta pašpatēriņa zveja ar tīkliem, tāpēc domājam, kā situāciju vērst par labu. Varbūt kādu brīdi jāļauj ezeram atpūsties, jo tas ir makšķernieku iecienīts."

Pārgaujas novadā zveja ar tīkliem atļauta Raiskuma, Sāruma un Bauža ezerā. Arī no makšķerniekiem dzirdēts, ka ļaut tīklu zveju samērā nelielos ezeros nav pareizs risinājums. Pašvaldība gādā par zivju krājumu palielināšanu, tajā pašā laikā kāds ar tīkliem paveic pretējo.

A. Ķesa norāda, ka svarīga arī kontrole, kā tiek ievērotas makšķerēšanas noteikumu prasības: "Ļoti būtisks ir preventīvais darbs, vienkārši apsekojot ezerus. Man jau šķiet, ka katrs kārtīgs makšķernieks ir sava ezera sargs, redzot kādas nelikumības, viņš zvanīs inspektoram, jo viņu telefonu numuri jau labi zināmi."

Pārgaujas novads līdz šim vie-

nīgais no mūsu puses piesaistījis Zivju fonda līdzekļus arī šajā gadā, lai papildinātu zivju krājumus Auciema un Raiskuma ezerā, kur drīzumā tiks ielaisti zandartu mazuļi.

"Aizvadītajā piektdienā piedalījās kārtējā Zivju fonda sēdē, kur apstiprināja mūsu projektu par finansējuma piesaisti termokameras iegādei. Sācies lašveidīgo zivju nārsts, mūsu novadā ir Brasla, Gauja, kur šīs zivis ir, tāpēc kopīgiem spēkiem tās jāsarģā. Tehniskās ierīces ir ļoti noderīgas, lai konstatētu kādas nelikumīgas darbības," stāsta A. Ķesa. □

Lappusi sagatavojis  
**JĀNIS GABRĀNS**

Projektu finansē  
Mediju atbalsta fonds  
no Latvijas valsts  
budžeta līdzekļiem

**MAF**  
Mediju atbalsta fonds